

Informace pro klienty

Vážení klienti,

zasílám informaci o novinkách, které se v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) promítají do fungování společností s ručením omezeným. Určité úpravy obchodních společností přinesl i nový občanský zákoník - zákon 89/2012 Sb.; podstatné úpravy jsou však obsaženy v zákoně o obchodních korporacích. Jedná se jednak o formální úpravy společenské smlouvy (zakladatelské listiny) a dále i o změny ve faktickém fungování společnosti, například jednání valné hromady, hlasování atd.

Níže si proto dovolím shrnout určité základní změny, které zákon o obchodních korporacích ("ZOK") přinesl a z nichž některé bude potřeba implementovat do textu společenské smlouvy (zakladatelské listiny).

1. V první řadě nově je určeno, že minimální výše vkladu je 1 Kč, ledaže společenská smlouva určí, že výše vkladu je vyšší.
2. Určí-li tak společenská smlouva, může být podíl společníka představován kmenovým listem. Je-li podle společenské smlouvy dovolen vznik více podílů pro jednoho společníka, může společnost vydat kmenový list pro každý podíl. Kmenový list lze vydat pouze k podílu, jehož převoditelnost není omezena nebo podmíněna a kmenový list je zákonem charakterizován jako cenný papír na řad. Kmenový list nelze vydat jako zaknihovaný cenný papír.
3. Mohou být stanoveny různé druhy podílů, výše vkladu může být pro jednotlivé podíly stanovena rozdílně. Pokud nebude určeno jinak, bude platit, že společnost má pouze jeden druh podílu - základní podíl, s nímž jsou spojena všechna práva a všechny povinnosti v rozsahu určeném zákonem.
4. Každý společník může vlastnit buď jeden obchodní podíl, nebo i více obchodních podílů, pokud to připouští společenská smlouva.
5. Je-li podíl ve společnosti ve spoluvlastnictví, resp. společném jmění manželů, jsou spoluvlastníci oba společníky a podíl spravuje vůči společnosti jen správce společného podílu. Otázka spoluvlastnictví, tedy zda obchodní podíl tvoří společné jmění manželů a případně zda se z druhých manželů stávají společníci společnosti, v současné době právníkou veřejností dělí do dvou skupin. Pro informaci si dovoluji uvést, že jednak je dán názor části odborné veřejnosti, která tvrdí, že se pro společný podíl manželů zvláštní pravidla nestanoví s tím, že textace zákona nenabízí jasné řešení, zda podíl se stává od 1.1.2014 součástí společného jmění manželů, nebo nikoli. V současné době ovšem větší část odborné veřejnosti inklinuje k názoru, podle kterého od 1.1.2014 se všichni manželé, z nichž jeden nabyt obchodní podíl za trvání manželství a tento se stal společným jměním manželů, stávají společníky či členy společnosti rovněž. Nezbyvá, než konstatovat, že společník, tedy druhý manžel, který do této chvíle společníkem nebyl, se jím stává se všemi oprávněními, které společník společnosti má. Proto se právě vyžaduje, aby ve

smyslu první věty této informace se manželé domluvili na správě společné věci a jeden z nich, s největší pravděpodobností ten, který dosud společníkem byl, se stal společným správcem. Tito odborníci rovněž tvrdí, že by v seznamech společníků či akcionářů, ale rovněž v obchodním rejstříku, mělo do 6 měsíců ode dne účinnosti, tedy do 30.6.2014, dojít k takové změně, že se do něj společník - druhý manžel povinně zapíše. Pokud by si například manželé nepřáli, aby byli oba společníky společnosti s ručením omezeným a přáli by si, aby jím byl nadále pouze jeden z nich, lze realizovat tzv. smluvený režim manželského majetkového práva a zúžit rozsah společného jmění manželů například o podíl ve společnosti s ručením omezeným (§ 717 nového občanského zákoníku) – pak by vlastníkem obchodního podílu mohl být jeden z manželů dle dohody a druhý manžel by nemusel být společníkem s.r.o.

6. Společníci se zapisují do seznamu společníků, který vede společnost. Do seznamu společníků se zapisuje jméno a bydliště nebo sídlo společníka, jeho podíl, označení podílu, jemu odpovídající výše vkladu, počet hlasů náležející k podílu, případná povinnost přispět na vytvoření vlastního kapitálu peněžítými prostředky nad společníkův vklad (dále jen „příplatek“) spojenou s podílem, bude-li určena, a den zápisu do seznamu společníků. Pokud společník vlastní více podílů, uvede se jejich výše a jim odpovídající výše vkladu u každého podílu, zapíše se zde i vydání kmenových listů. Vydala-li společnost více druhů podílů, uvede se i jejich označení.
7. Společnost rozhoduje na valné hromadě prostou většinou hlasů přítomných společníků s tím, že souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků se vyžaduje
 - a) k přijetí rozhodnutí o změně obsahu společenské smlouvy,
 - b) k rozhodnutí, jehož důsledkem se mění společenská smlouva,
 - c) k rozhodnutí o připuštění nepeněžitého vkladu či o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti, a
 - d) k rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací.
8. Zákon nově připouští hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků - prostřednictvím přímého dvousměrného dálkového přenosu umožňujícího zvukověobrazovou dvousměrnou komunikaci mezi valnou hromadou a společností v reálném čase (např. videokonference), za hlasování na valné hromadě se považuje i korespondenční hlasování. Návrh usnesení i vyjádření mohou být učiněny elektronickou poštou, musí však být elektronicky podepsány.
9. Smlouvy uzavřené mezi společností a jediným společníkem, pokud jediný společník zároveň jedná jménem společnosti, musejí mít formu notářského zápisu nebo písemnou formu a listina musí být podepsána před orgánem pověřeným legalizací. To neplatí, je-li taková smlouva uzavřena v rámci běžného obchodního styku a za podmínek v něm obvyklých.
10. Jednatelé jsou povinni dodržovat pravidla pro jednání orgánu společnosti v rozsahu určeném zákonem, zejména jednat pečlivě a s potřebnými znalostmi tak, aby mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace. Pokud statutární orgán poruší povinnost péče řádného hospodáře, vydá společnosti prospěch, který v souvislosti s takovým svým jednáním získal, není-li vydání prospěchu možné, nahradí ho povinná osoba v penězích.
11. V případě zániku účasti společníka ve společnosti mu náleží vypořádací podíl. Výše vypořádacího podílu ke dni zániku účasti společníka v obchodní korporaci se vypočte z vlastního kapitálu zjištěného z mezitímní, řádné nebo mimořádné účetní závěrky sestavené ke dni zániku účasti společníka v obchodní korporaci. Pokud se však liší podstatně reálná hodnota majetku společnosti od jeho ocenění v účetnictví, při určení výše

vypořádacího podílu se vychází z reálné hodnoty majetku snížené o výši dluhů vykázaných v účetní závěrce. Navíc společenská smlouva může určit jiný vhodný způsob určení vypořádacího podílu.

12. Rovněž se mění pravidla týkající se udělení zmocnění pro účely valné hromady či jiných rozhodnutí, které činí společníci či společnost jako taková. Pokud tedy právní úkon je

realizován formou notářského zápisu, ať už jde o zápis z jednání valné hromady, notářský zápis o uznání dluhu či jiná forma, není nadále možné, aby zmocněnec, který jedná za účastníka notářského zápisu, měl pouze plnou moc ať už s podpisem ověřeným či nikoli. Zákon nově velmi přísně stanoví pro toto jednání plnou moc ve formě notářského zápisu. Jinými slovy toto představuje novou povinnost pro ty, kdo organizují valnou hromadu či se účastní jiného notářského zápisu, aby předem zajistili svou účast, případně s dostatečným předstihem umožnili sjednání a sepsí plné moci formou notářského zápisu pro zmocněnce, ať již půjde o jiného společníka či advokáta, který by potom mohl na uvedeném jednání zastupovat.

13. Nově je z hlediska zápisu do veřejného rejstříku podstatné, že se zapisuje rovněž údaj o počtu jednatelů. Tedy v obchodním rejstříku by u každé společnosti měl figurovat údaj, zda tato společnost má 1, 2, 3 či více jednatelů. Je s podivem, že rovněž v této otázce vznikl rozpor v názorech, kdy určitá skupina odborníků tvrdí, že počet jednatelů, rozumí se i rozmezí, například 1-6 a určitá, k níž se rovněž přikláníme čistě z logiky věci tvrdí, že tento počet musí být určitý.
14. Další údaj, který je podstatný pro uvádění v obchodním rejstříku je údaj i o osobě znalce, která provádí ocenění nepeněžitého vkladu, pokud takový je ve společnosti realizován.

Shora uvádím pouze základní změny, které se účinností zákona o obchodních korporacích dotknou společnosti, společníků a jednatelů společnosti.

Velmi významná je též skutečnost, že zásadní změny se dotknou rovněž jednání člena statutárního orgánu a otázky péče řádného hospodáře vztahující se k činnosti člena orgánu představenstva akciové společnosti, nebo jednatele společnosti s ručením omezeným. Podle § 68 zákona o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb. soud může na návrh insolvenčního správce nebo věřitele obchodní korporace rozhodnout, že člen nebo bývalý člen jejího statutárního orgánu ručí svým majetkem za splnění jejích povinností, jestliže bylo rozhodnuto, že obchodní korporace je v úpadku a člen nebo bývalý člen statutárního orgánu věděli, nebo měli a mohli vědět, že je obchodní korporace v hrozícím úpadku a v rozporu s péčí řádného hospodáře nečinili za účelem jeho odvrácení vše potřebné a rozumně předpokladatelné. Toto ustanovení se však nepoužije na člena nebo bývalého člena orgánu obchodní korporace, kteří byli do funkce prokazatelně ustaveni za účelem odvrácení úpadku nebo jiné nepříznivé hospodářské situace obchodní korporace a svou funkci vykonávali s péčí řádného hospodáře.

Společenské smlouvy společností s ručením omezeným a stanovy akciových společností by měly být uvedeny do souladu se zákonem o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb. do 30. června 2014 a měly by být doručeny do sbírky listin příslušného rejstříkového soudu. To vyžaduje provedení notářského zápisu, který buď změní dosavadní společenskou smlouvu, nebo stanovy tak, aby odpovídaly nové právní úpravě, nebo postačí uvést rovněž formou notářského zápisu, že společenská smlouva nebo stanovy se podřizují zákonu o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb. jako celku a příslušná ustanovení se mění tak, aby odpovídala nové právní úpravě (aniž by bylo nutno sepisovat jejich nové znění). Každopádně však musí mít tento akt formu notářského zápisu.

V případě potřeby nabízím možnost sepisu notářského zápisu u našeho spolupracujícího notáře JUDr. Romana Bláhy, který buď sám připraví změny stanov či společenské smlouvy Vaší společnosti tak, aby odpovídaly nové právní úpravě, nebo pouze sepíše, že se nové právní úpravě podřizují. Toto může samozřejmě učinit kterýkoli notář v ČR. Posléze bude třeba notářský zápis doručit do 30. června 2014 do sbírky listin příslušného rejstříkového soudu, u kterého je společnost zapsána.

V Praze dne 17. března 2014

JUDr. Jan Mach
advokát